

Nyhedsbrev

1. halvår 2023

Slægts- og Lokalhistorisk Forening
Djursland

www.slaegt.dk/djursland/

En hilsen fra formanden

Vinteren er på vej, og julen står for døren. I skrivende stund, har vi et enkelt arrangement tilbage i år.

I år er det lykkedes, at alle arrangementer er blevet gennemført, på nær to. Det ene var i januar måned, hvor foredraget "Danmarkshistorien på vrangen" med Poul Duedahl måtte aflyses p.g.a. corona. Dette foredrag blev planlagt igen i august, men igen aflyst. Denne gang p.g.a. problemer med foredragsholderens bil. Vi prøver igen til januar 2023. Vi krydser fingre for, at det lykkes denne gang.

Resten af programmet forløb fint. Vores udflugt til Maltfabrikken var rigtig spændende. Se omtalen i bladet side 5.

Nu er programmet for foråret 2023 klar. Vi håber, at det falder i jeres smag. Vi glæder os til at se jer i det nye år.

Vi ønsker jer alle en rigtig glædelig jul, samt et godt nytår. Tak for det gamle.

Anita Gotfred Jørgensen

Klubaftener

To af forårets klubaftener i 2023 er medlemmernes aften. Det vil sige, at vi mødes og snakker med hinanden om vores slægtsforskning – lokalhistorie – familiehistorie. Er man kørt fast i en opgave, hjælper vi hinanden.

Klubaftener.....

I januar måned berører vi hjemmesiden "Danmark set fra luften" (se ^{HER UNDER} side ~~5~~). Den aften bestemmer vi i fællesskab, hvad klubaftenen d. 21. marts 2023 skal omhandle.

Der er kaffe på kanden, så fortæl Poul Erik at du kommer.

~~Der vil være kaffe på kanden, så ring eller skriv ende tilmelding senest lørdag den 26. november til~~

Poul Erik tlf.nr. 61 68 28 70

mail: penielsens@gmail.com eller djursslægt@gmail.com

Danmark set fra luften. (Danmark før Google)

Find gamle luftfoto af familie gård eller andre steder fra hele Danmark

Se Det Kgl. Biblioteks samling af luftfotos består af omkring tre millioner optagelser fra 1890 frem til 2010 på siden findes mange andet Kort, Atlas, Brevsamlinger og H. C. Andersen papirklip.

En Billede tjeneste på det kongelige ³ bibliotek. Tryk på den blå bjælke og søg rundt på kortet og find det sted du skal bruge, sum ind på kortet og klik på de grønne dråber (det er ikke alt der med) Downloade det foto du skal bruge ved at højreklikke på foto og gem foto på din computer det er gratis

En god side at udforske en kold aften

<https://www.kb.dk/find-materiale/tjenester/danmark-set-fra-luften>

DNA

Et stærkt voksende redskab i slægtsforskning er DNA. For de der gerne vil starte med redskabet er der hjælp at hente i flere facebookgrupper, f.eks. DNA-slægtsforskning.

Man køber en DNA test, de 4 største firmaer der udbyder test er FamilytreeDNA, Myheritage, Ancestry eller 23andme.com. Selve testkittet får man tilsendt med posten, og foretager selv testen derhjemme. Det er enten en spytp prøve eller kindskrabsprøve med en pind.

Prisen på et testkit ligger typisk på 300 – 400 kr. Hvis man køber et testkit ved Ancestry kan man downloade sit DNA- resultat og gratis uploade det til Myheritage og Familytree. Således får man sammenlignet sit DNA med brugere fra både Ancestry, Myheritage og Familytree.

DNA kan ikke erstatte traditionel slægtsforskning, men er et supplement. Hvis man vil have det fulde udbytte skal man uploade sit slægtstræ til de forskellige firmaer og evt. tegne abonnement.

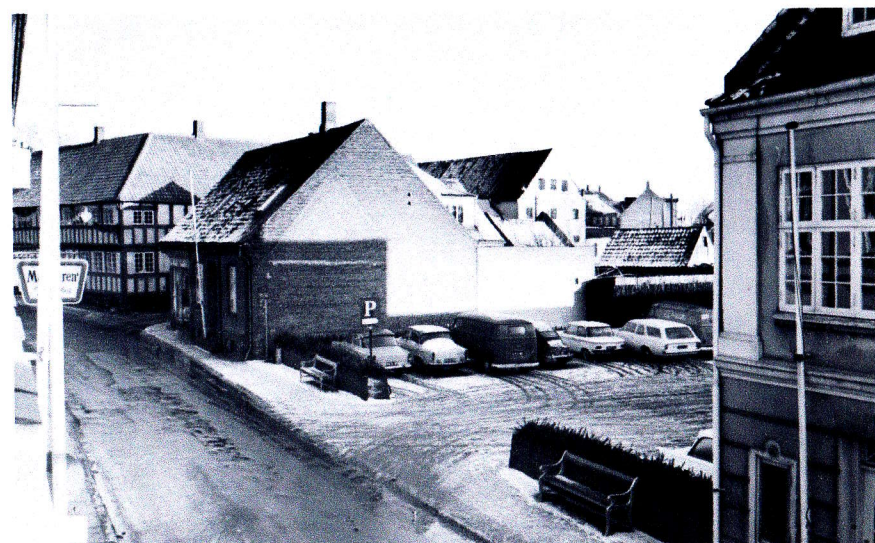
De DNA matches man får er jo med nulevende slægtninge, men tit har de også slægtsforsket, så på den måde kan man ganske gratis få udvidet sin efterslægtstavle og også blive overrasket over de nye slægtsforbindelser.

Vi har et klubarrangement om DNA og slægtsforskning på programmet den 21. februar, det hedder "DNA-forskning: Mine farfædre fik ingen børn". Foredragsholderen hedder Peter Olsen.

Slægtsforsker Peter Olsen demonstrerer, hvor man helt lavpraktisk kan lave DNA-slægtsforskning uden at kende noget til DNA. Desuden viser Peter, hvordan han konkluderede, at hans farfar ikke var hans fars biologiske far, og hvordan han fik bekræftet slægtskabet med den rigtige barnefader. Der vises eksempler fra FamilyTreeDNA, MyHeritage og DNAPainter.

Arrangementet er åbent og gratis, dvs. også for ikke klubmedlemmer.

Billede fra Grenaa 1970

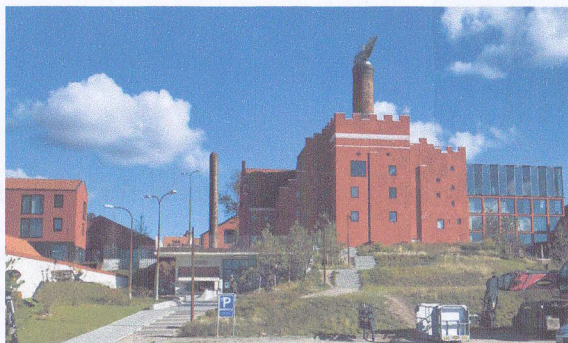

Grenaa egnsarkiv

Spørgeskema

Tusind tak til jer, der besvarede vores spørgeskema, hvor vi søgte om jeres idéer til nye arrangementer. Vi har i første omgang brugt forslaget med emnet "Skriv din livshistorie", hvor Lotte Prints spændende fortalte, hvordan man kan gribe opgaven an. Et emne vi vil opfordre alle til at gøre noget ved. Vores familiehistorier går tabt, hvis vi ikke fortæller dem videre.

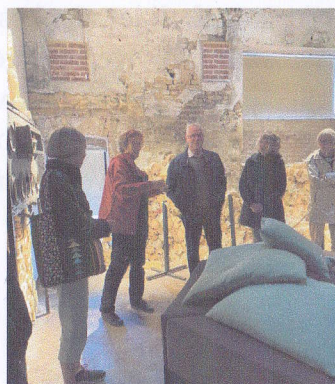
Udflugt til Maltfabrikken i Ebeltoft

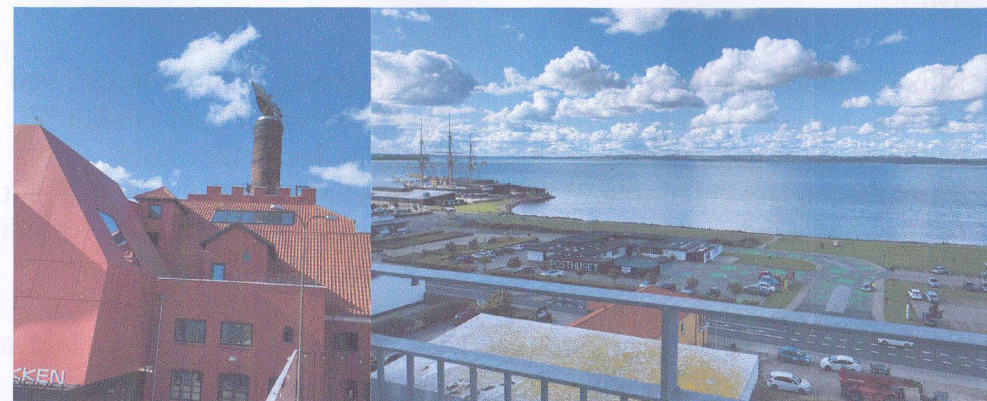
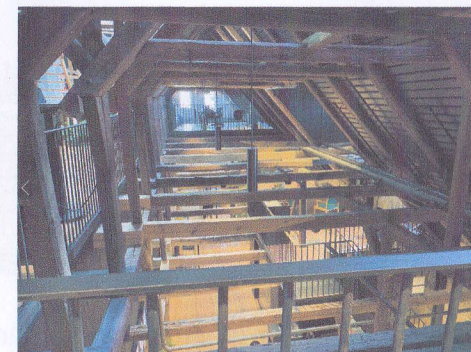
Tirsdag d. 20. september gik vores udflugt til Maltfabrikken i Ebeltoft. Vi var 20 personer der mødte op i et dejligt solskinsvejr. Poul Erik Nielsen bød velkommen og gav ordet videre til vores 2 guider.

Det var en interessant rundvisning, hvor man så at mange forskellige virker kan fungere under samme tag. Det var også sjovt at se, hvor mange genstande fra maltfabrikken bliver genanvendt i bygningen nu. Og så er der en utrolig flot udsigt.

Udflugt til Maltfabrikken.....

Vi sluttede af i Ebeltoft Egnarkiv, hvor arkivaren fortalte om arbejdet der.

Det var en rigtig spændende og interessant rundvisning.

Vi takker herfra mange gange.

Barndomsminder fra Lykkesholm.

Af Ejgil Nielsen, Trustrup.

Lykkesholm er en mindre herregård, som ligger tre kilometer syd for Trustrup.

Mine forældre kom til Lykkesholm den 1. november 1916 fra Hessel ved Grenaa. Jeg kan svagt huske, at vi flyttede fra Hessel til Lykkesholm. Vi boede først i et gammelt hus med tre lejligheder. Huset blev kaldt Viborghuset. Det lå i hjørnet Ballevej og Diverhøjvej. Det var et gammelt og utæt hus, vinden peb ind ved vinduer og døre, taget var af strå - så vidt jeg husker.

Jeg kan huske en vinterdag, hvor det havde været snestorm om natten. Da vi kom op om morgenen, fandt vi køkkenet føget fuld af sne. Mor og far fejede sne ned af hylder og vægge. Brønden, som var en åben brønd med et rækværk omkring, var helt fyldt med sne. Min far sømmede en lægte på skaffet af sin skovl, så han med den kunne rense sneen op af brønden.

Jeg tror nok min mor var meget utilfreds med så ringe boligforhold. Vi boede der da også kun et års tid, hvorefter vi fik en lejlighed inden på gården. Det var en del af den såkaldte forpagterbolig, der var i en af de nu nedrevne fløje til hovedbygningen. Der var heller ikke helt ideelt. Men så blev der den 1. maj 1918 et hus ledigt ude ved vejen til Balle. Det var dengang et ret nyt hus, så det var en stor forbedring.

I dette hus boede mine forældre resten af den tid, de levede. Far døde i 1964 og mor i 1969, Siden købte min bror, Tage huset af Mogens Blach, og han boede der til sin død. Han moderniserede huset med nye vinduer og døre, nyt moderne køkken, badeværelse og centralvarme.

Der var installeret rindende vand fra Trustrup Vandværk, som Lykkesholm med huse var blevet tilsluttet.

Han boede dejligt i huset, og vi havde bevaret vort barndomshjem til glæde for os alle.

Far holdt op med at arbejde på gården, som han sagde, nytår 1956. Da han holdt op, fik han papir på, at de måtte bo i huset så længe, de levede. Det havde familien Blach bestemt som en tak for lang og tro tjeneste - næsten 40 år.

I dette hus har jeg og mine brødre haft vort barndomshjem - et dejligt sted mindes vi bagefter. Vi færdedes frit i mark og skov. Vores far var jæger og naturmenneske. Da vi blev så store, at vi kunne følge ham på jagtturene, oplevede vi en masse. Vi så fugle og dyr på marken og i skoven. Far fortalte om de forskellige arter og om deres levevis.

Naturhistorietimerne i skolen var noget af det bedste i skoletiden. Vi vidste tit mere end læreren, for når vi gik tur med far og hans hund, havde vi set og oplevet meget ude i naturen, som der ikke stod noget om i bøgerne.

“Sådan husker vi Edvard bedst, når han gik ud over markerne med bøssen og med hunden ved sin side”, udtalte Mogens Blach ved fars begravelse. Vi så ræven gå på musejagt i engen. Vi så grævlingen gå og rode i skovbunden, medens den gik og smågryntede. Der kunne fortælles meget om de jagtture og om klapjagterne, hvilke sidste også var store dage for os drenge, som var med som klappere. Jeg kan huske, vi fik en hel krone i dagløn, og det var endda papirkroner. Nu tror jeg nok, de får en hel del mere.

Efter klapjagten var der stor middag på slottet for jagtherrene med fruer.

For nu at vende tilbage til min tidligste barndom, så husker jeg den første jul, vi havde på Lykkesholm. Da var vi til julefest på gården, det var nytårsaften, har min mor fortalt. Jeg husker, at min far, min næstældste broder Arne og jeg sammen med andre af gårdens folk sad i folkestuen i hovedbygningens kælder og spiste risengrød med øl til. Jeg husker ikke, hvad vi fik mere, men der har nok også været steg. Derefter kom vi op i havestuen til juletræ. Jeg syntes, der var meget højt til loftet, så der kunne være et højt juletræ derinde. Jeg var jo kun kendt med de små lave stuer i

Omkring 1919-1922 kom elektriciteten her til egnen. Der blev bygget en transformer ved mit hjem, og den er der endnu. Det er vist den sidste af de murede tårne fra dengang, de andre er revet ned og erstattet med mastetransformere. Der blev rejst master og trukket tråde langs veje og hegn, nogle store master til højspænding, mindre til lavspænding. Vi drenge gik i hælene på elarbejderne og fik en masse at vide om, hvad elektriciteten skulle bruges til. Den skulle bruges til lys og til at trække maskiner.

Når der blev trukket tråde hen til husene, kunne man få lys i stuen blot ved at trykke på en knap. Dette lurede vi en hel del på, en knap var efter vores mening noget som sad på tøjet, så hvordan den kunne give lys var et mysterium.

Jeg kan huske, min mor var meget betænkelig ved de her tårne og master, der var fulde af elektricitet. Hun havde hørt, det kunne slå folk ihjel, så vi fik meget strenge påbud om at holde os på lang afstand af det farlige skidt. Men vi opdagede jo snart, at det ikke var så farligt endda. Vi fulgte med stor interesse, hvordan strømmen blev anvendt inde på gården. Vi så, når de satte den store elmotor i gang ved at dreje på et par håndtag, når der skulle tærskes. Den gik helt lydløs, slet ikke som dampmaskinen, der pustede og hvædede, eller petroleumsmotoren som gav nogle kraftige pust fra udstødningen, når den trak kværnen og andre mindre maskiner. Elmotoren hverken røg eller dampede. Det var dengang årsag til megen undren.

I 1920 begyndte min skolegang i Balle skole den 1. maj. Min mor fulgte mig dertil den første dag. Vi skulle ellers gå til Trustrup skole, men der var ikke så langt til Balle, så der gik jeg i skole i 1½ år. Da blev der så mange børn i Balle skole, at dem udensogns fra blev sendt til de skoler, de hørte til. Vi var 5-6 børn fra Lykkesholm, som kom til Trustrup skole. Da der her begyndte et nyt afsnit i min tilværelse, så lad os stoppe her.

Viborghuset. En ting, der også imponerede mig meget, var de store lysekroner i loftet. Det har nok været ægte lys, der var deri, da det elektriske lys nylig kom nogle år senere.

Efter dansen omkring juletræet var der en lille gave til alle børnene, hvor mange vi var husker jeg ikke. Gaveuddelingen foregik på denne måde, at vi gik hen til godsejeren, som sad i en stol inde i kontoret, som var ved siden af havestuen. Han sad med en skål, hvori der var nogle papirkugler. Vi tog så hver en kugle, som far så foldede ud for os. Der stod et nummer på papiret, som svarede til et nummer på en lille pakke, som vi så fik udleveret. Jeg fik en lille kniv med en kæde i. Jeg var meget stolt, tænk at eje en kniv. Min bror fik en æske med trædyr i, nogle tynde nogen af fyrretræ - tror jeg nok!

Dagen efter legede vi så med de her gaver, vi havde fået. Jeg skal lige bemærke, at vi ikke fik julegaver af vore forældre. De julegaver vi fik i min barndom var fra familie. Min mor havde en moster, der boede i Horsens. Derfra fik vi julegaver hvert år. Samtidig sendte hun en del aflagt tøj fra hendes børn og børnebørn. Hendes søn var manufakturhandler, så det var gode sager vi fik. Tøjet syede mor om til bukser og trøjer til vi drenge.

Dagen efter juletræsfesten på gården legede mine brødre og jeg med de ting, vi havde fået. Det var bare ikke så godt med den her kniv, jeg havde fået. Jeg opdagede, at jeg kunne skære Arnes trædyr over med den, og det var jo ikke så godt. Mor lagde kniven væk. Og om jeg fik den igen, kan jeg ikke huske.

Mor og min lillebror Ove havde ikke været med til jul på slottet. Ove var kun et halvt år dengang. Det var også sidste gang, disse julefester for daglejere med børn blev holdt. Næste jul var den spanske syge begyndt at grassere, så der var ingen der turde holde fest, da der var mange syge - også blandt gårdens folk. Siden blev skikken ikke genoptaget. I stedet tror jeg, at daglejerfamilierne fik noget sulemad fra godset. Jeg kan huske, at far kom hjem med noget steg og flæsk nogle dage før jul.